ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬ

✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ.

ನವಂಬರ್ ಒಂಜಿ, ಮೂಲು ಇಟೆಲಿಡ್ ಎಂಕ್ ರಜೆ. ದಾಯೆಗ್‌ಂತರ್? ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವಗಾ? ಐಕತ್ತ್, ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬ ಇನಿ ಮೂಲು. ಪಂಡ all Saints day, ಎಲ್ಲಾ ಸಂತರ ದಿನ. ಆ ಸಂತೆರ್‌ನಕುಲು ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಸಂತೆರ್ ಆಯಿನಿ. ಉಂದೊಂಜಿ ದುಂಬುದ ಪಗನ್ ಪರ್ಬ. ಸೈತಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಗಲೆನ್ ನಿನೆಪುನ ದಿನ. ಆನಿ ಮಾತಾ ಇಟೆಲಿದ ಕ್ರೈಸ್ತೆರ್, ಸುಡ್ಕಾಡ್ (ಸ್ಮಶಾನ) ಗ್ ಪೋದು, ತೀರ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿ, ಕಿರಿಯೆರೆನ ರುಂದನ (ಗೋರಿ)ಗ್ ಪೂತ ಗೊಂಚಿಲ್ ದೀದ್, ದೀಪ (ಕ್ಯಾಂಡಲ್) ಪೊತ್ತಾದ್, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಬರ್ಪೆರ್.

ಅಂಚೆನೆ ಐತ ದುಂಬುನಾನಿ ರಾತ್ರೆ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31) ಅಮೇರಿಕದಂಚಿನ ದೇಸೊಲೆಡ್ ಹ್ಯಾಲೋವೀನ್ (Halloween) ಪರ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚಂಪ ಮೂಲು ಯುರೋಪ್‌ಡ್‌ಲಾ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವ ಜೋಕುಲು, ನಮ ದೇಸೊಡುಲಾ. ಆನಿ ತೈತಿನಗಲೆನ ಆತ್ಮೊಲು ತನ್ಕಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿರ ಬರ್ಪ ಪಂದ್ ನಂಬಿಕೆಗೆ. ನಮ ಹಿರಿಯೆರೆನ ಆತ್ಮೊಲೆನ್ ಎದ್ಕೊಂದು, ಅಗಲೆಗ್ ಉನಸ್ ತಿನಸ್ ಬಲಸುವ. ಹ್ಯಾಲೋವೀನ್ ಪಂಡ, ಆ ಆತ್ಮೊಲೆನ್ ಪೋಡಿಗಟ್ಟಾವರೆ ನಮೂನಿ ನಮೂನಿದ ಏಸ ಪಾಡ್ದ್, ರಾತ್ರೆಡ್ ಪವಿತ್ರ ತುಡರ್ ಪಸೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದೇ ಪೊರ್ತುದ ನಮ್ಮ ಪೌಂಜಿದ ಏಸೊಲು ಒರ ನಿನೆಪು ಆಯಿಜಾ? ಮೂಲೊಡು ಒಂಜೇ ನಂಬಿಕೆದ ಅರಾಧನ ಕ್ರಮೊಕುಲು.

ತುಲುವೆರೆ ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬ, ಇತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬದ ದುಂಬುನಾನಿ. ಪಂಡ, ನರಕ ಚತುರ್ದಿದಾನಿ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಏಪ ಇತ್‌ಂಡಾ? ವೈದಿಕೆರೆನ ಪ್ರಭಾವದ, ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಪಂಚಾಂಗ ಪ್ರಕಾರ ಇತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬ, ಅತ್ತ್‌ಡ ತುಡರ ಪರ್ಬ ಆಶ್ವಯುಜ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ. ಅಂಚ ಉಂದು ಸೌರಮಾನ ತಿಂಗೊಲ್ದ್ (ಬೊಂತೆಲ್ದ್), ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಪದಿನಾಜೆಡ್ದ್ ನವಂಬರ್ ಪದ್‌ನಾಜೆದ ಮದ್ಯೊಡು ಏಪಲಾ ಬರು.

ಯಾನ್ ತೆರಿನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್, ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ ನಮ ದೇಸದ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಆಚರಣೆಡ್ ಉಂಡು. ಆನಿ ಮೆಯಿಕ್ ಎಡ್ಮೆದ ಎನ್ನೆ ಪೂಜಿದ್, ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್‌ಡ್ ಮೀಪೆರ್. ಐಕ್ ತೈಲ್ಯಾಭಂಜನ ಪನ್ಪೆರ್. ಆನಿದ ದಿನೊಟು ಎನ್ನೆಡ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ನೀರ್‌ಡ್ ಗಂಗೆ ನಿಲೆ ಆದ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್ಗೆ, ಅಂಚಾದ್ ಆ ದಿನ ಅಂಚ ಮೀಂಡ, ನರಕಲೋಕದ ದರ್ಶನ ಆಪುಜಿಗೆ ಪಂದ್ ಪದ್ಮಪುರಾಣೊಡು ಪಂತುಡುಗೆ. ಆಂಡ, ಆ ದಿನೊನು (ನರಕಚತುರ್ದಶಿ) ಸೈತಿನಲೆನ ಪರ್ಬ ಪಂದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನು ನಮ ತುಲುವೆರ್ ಮಾತ್ರ. ನಮನ್ ಬುಡುಂಡಾ ಪಗನ್ ಆಚರಣೆದ ಯುರೋಪಿಯನ್ಸ್. ನಮನ ಸೈತಿನಗಲೆನ

ಪರ್ಬಲಾ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ನವಂಬರ್ ಒಂಜೆಗೆ ಬೂರುಂಡು. ಇ ಸರ್ತಿ ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಇತ್ಂಡತೇ, ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ವಾರ ತಡ (08/11/26). ಎಂಕಲಂಚಿದ ಸೈತಿನಗಲೆ ಪರ್ಬ, ತೆನ್ಕಾಯಿ 'ನೀರ್ ಮೀಪಿನ' ಪರ್ಬ.

ದುಂಬುಡು ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬದಾನಿ ಕುಲೆಕ್ಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡೊಡು, ಪೊಸ (?) ಕುಂಟು ದೀವೊಡು. ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿನ ಮೆಗ್ದಿ ಬಂಜಿನಾರ್, ಮುತ್ತೇಸಿ ತೀರ್ದ್ ಪೋದು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ. ಅಂಚ ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬದಾನಿ, ಮಿತ್ತ್ ಅಟ್ಟೊಡು ಕಟ್ದೀತಿ ಕೆಂಪು (ಕನಿಪಂದಿನ) ಕುದುಪೆ ಜಾದ್, ಬಾಯಿಗ್ ಕಟ್ದಿ ಕುಂಟು ಗಿರ್ತ್ದ್ ಐತ ಉಲಾಯಿದ ಕೆಂಪು ಕುಂಟು (ದೆಂಬುಡು ನುಂಗದ್), ಕರಿಮನಿ, ಕಾಜಿ, ಮೂಂಕುತಿ, ಕಾರುಂಗಿಲ ಗೆತ್ತ್ದ್ ಮನೆಟ್ ದೀದ್, ಅಗೆಲ್ ಪಾಡ್ನಗ ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಗೊರ, ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಗೊರ ಸೀರೆ ಪಗತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಕುಲೆಕುಲೆನ ಕುಂಟು, ಬಂಜದಗಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ನಮ್ಮ ತುಲುವೆರೆಡ್ ಮರುಜಲ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಜ್ಜಿ. ನಮಡ್ದ್ ದುಂಬು ಕರಿದ್ ಪೋತಿನಗುಲು ನಮನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮಸ್ತ್ಕಾಲ ಇಪ್ಪುವೆರ್ ಪಂದ್ ನಂಬೊಲ್ಗೆ. ಐಕೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ, ಕುಲೆಕುಲೆ ಮದಿಮೆ. ಕುಟುಂಬೊಡು ಏರ್ಲಾ ಕಿನ್ನಿ ಪ್ರಾಯದಗುಲು, ಮದಿಮೆ ಆವಂದೆನೆ ತೀರ್ಂಡ, ಅಗುಲು ಮದಿಮೆದ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನದಗ, ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ಂಡ್.

ಕಾವೇರ್ ಸಂಕ್ರಾದಿದಾನಿ, ಸೈತಿನಗಲೆನ ಪರ್ಬದಾನಿ

ಮರಕಲ್ದಿಯಲ್ಲು ಮಿನಿ ಮೀನ್ ಕಂತುಜೆರ್ದ, ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ನೆರಡೆ ಕೇನ್ದ್, ನಾಯಿ ಸತಾ ಪೀ ಬುಡೊಡು. ಅವುಲಾ ಎಂಕಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕೇಕದ ಮರಕಾಲ್ದಿಯಲ್ಲು. ಜಾನಕಿಯಕ್ಕೆನ ಅಜ್ಜಿ/ಅಪ್ಪೆನ ಕೇಕಗೆ, ಆರೆನ ಕಡೆಡ್ಡ್ ಕೆಲವು ವರ್ಸ ಏರ್ಲಾ ಬರಂದಿಪ್ಪುನಗ, ತುಂಗಕ್ಕೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಮಗಲ್ ಜಾರ್ಗೆಕ್ಕೆ ಮುಂದರ್ತೆರ್. ಇ ಮದ್ಯೊಡು ಜಾನಕಿಯಕ್ಕೆ ಬತ್ತೆರ್ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೊಂದು. ಆ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡರೆ ಮೀನ್ ಬೋಡು ಬೋಡೆ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್ಲಾ ಇಪ್ಪುಜಿ ಇಲ್ಲಡ್. ಮರಕಲ್ದಿಯಲ್ಲು ಬತ್ತುಜೆರ್ದ, ರಡ್ಡ್ - ರಡ್ಡರೆ ಮೈಲ್ ದೂರದ ಮಾರ್ನೆಬೈಲ್ ಅತ್ತ್ಡ ರಂಗನಲ್ಕೆಗ್ ಪೋವೊಡು ಮೀನ್ ಕನವರೆ.

ತುಲುವೆರೆ ಪರ್ಬ, ಕನ್ನಡದ 'ಪರ್ವ', ಒಂಜೈವ ವರ್ಸ ದುಂಬುದ ಆ ಪರ್ಬದ ಕಾಲ....ಪನರೆ ಪೊಂಡ....ತಿನರೆ ಮುಟ್ಟ ಇಜ್ಜಿ. ಪರ್ಬ ಬೇಗ ಬತ್ತ್ಂಡ ಕೆಯಿ ಕೊಯಿದ್ ಆದ್ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಬೊಂತೆಲ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ ತೋಡುಡು ನೀರ್ ಇಪ್ಪುಜಿ, ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಉರ್ದರೆ. ಗೋಲಿದ ಇರೆಟ್ ಪೊಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ, ಬಾರೆದಿರೆಟ್ ತಾರಾಯಿದ ಗಟ್ಟಿ, ಮಂಜೊಲ್ದ ಇರೆಟ್ ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿದ ಗಟ್ಟಿ, ಪಾಡ್ಯ ದಾನಿ ಪೊಸ ಅರಿತ ಸುರುತ ಉರ್ದುದ ತೆಲ್ಲವು. ಗೋಪೂಜೆದಾನಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಪೊಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ತಿನರೆ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ನಾಯಿದ ಬೀಲೊಡುಲಾ ಅಡ್ಡೆ. ಕಾಂಟ್ಯಡ್ ಪೊಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ದ್,

ನುಂಗ ದೀದ್, ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲು ತಿನೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಮುದಾಯ ಇತ್ಂಡ್. ಪರ್ಬದಾನಿ ಇಲ್ಲಡ್ ದಾಂತಿನಗಲೆನ ಪಾಲ್ದ ಬಜಿಲ್ ನುಂಗ ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ಂಡ್. ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಇಪ್ಪುನಗ ನಲ್ಬತ್ತ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಊರುಗು ಜಾದ್ಜಿ ಪರ್ಬೊಗು, ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಪರ್ಬೊಗು ಒಂಜಿ ಪಾವುದ ಲೆಕ್ಕೊಡು, ಬರ್ತಿ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕಲಸೆ ಬಜಿಲ್ ಇಪ್ಪು ಒಲ್ಪನಾ ಇಲ್ಲಡ್, ಎನ್ನ ಪಾಲ್ದ.